

# Turinys

Pratarmė	7		
Kaip sudaryta knyga	8		
<b>PAVIRŠIUS</b>	<b>13</b>	<b>ŠALTINIAI IR KITI VANDENYS</b>	<b>139</b>
1. Aukštojas ir Juozapinė – aukščiausios kalvos	14	38. Antalieptės mariose nuskendę ežerai	140
2. Bernotai – geografinis Europos centras	18	39. Karalienės liūnas – didžiausias šaltinis Lietuvoje	142
3. Dzūkijos kopos – miškų sustabdyti smėlynai	20	40. Kauno marios – didžiausias dirbtinis vandens telkinys	144
4. Dzūkija nuo Gedanonių kalno – lyg ant delno	24	41. Kuršių marios – gabalėlis jūros	148
5. Medvėgalis – aukščiausia Žemaitijos kalva	26	42. Kur verda Lino verdenė	152
6. Olando kepurė – molinis pajūrio skardis	30	43. Ar tikrai smardus Smardonės šaltinis?	154
7. Ruoščiai, pats Lietuvos vidurys	34	44. Kunkuliuojantys Svilės šaltiniai	158
8. Rusnė – didžiausia sala, žemiausia vieta	36	45. Į ką žiūri Ūlos akis...	162
9. Velnio duobės užmintos mįslės	40	<b>VIETOVĖS</b>	<b>165</b>
10. Šatrija – ar vien raganų kalnas?	44	46. Aukštumala – pirmoji ištyrinėta Europos pelkė	166
<b>UPĖS</b>	<b>49</b>	47. Čepelių raistas – didžiausias Lietuvos pelkynas	170
11. Dubysa – gilią vagą išrėžusi upė	50	48. Gintaro įlanka – didžiausias gintaro telkinys	174
12. Gauja – skubanti pasitikti Nemuną	54	49. Kamanos – aukščiausia iškilioji pelkė	176
13. Jūra – ne jūra, bet veržli Žemaitijos upė	56	50. Kretuono Plikoji sala – paukščių namai	180
14. Katra – į skirtingas puses tekanti upė	60	51. Kuršių nerija – vandens ir vėjo kūriny	186
15. Upė vardu... Lietuva	64	52. Vandenu šalis – Nemuno delta	192
16. Nemunėlis – upė akmeniniais krantais	68	53. Didžiosios Nemuno kilpos	198
17. Nemunykštis – mažasis Nemuno brolis	72	54. Novaraistis – sugrįžtanti pelkė	202
18. Nyka – išnykstanti ir vėl atsirandanti upė	76	55. Raigardas – Čiurlionio atvertas paslaptingas slėnis	206
19. Skroblus – šaltinių upė	78	56. Rambyno kalnas – legendinė kalva prie Nemuno	210
20. Šventoji – ilgiausia tik Lietuvoje tekanti upė	82	57. Ledynečių palikimas – Šauklių riedulynas	212
21. Ūla – upė grobikė	86	58. Ventės ragas – paukščių kelio vartai	214
22. Vaiguvo upelis – ir upė, ir kelias	90	59. Gyvavės, gyvenęs, atgimstantis Žuvintas	218
23. Šimtų ežerų upė – Žeimena	92	<b>GAMTOS PAMINKLAI</b>	<b>223</b>
<b>EŽERAI</b>	<b>97</b>	60. Ledyņu slėptas Barstyčių akmuo	224
24. Asveja – ilgiausias Lietuvos ežeras	98	61. Karvės olos labirintų paslaptys	226
25. Kur Bedugnio ežero dugnas?	102	62. Šeškinės ozo likimo vingiai	228
26. Drūkšių ežero platybės	106	63. Stiprybės simbolis – Stelmužės ažuolas	232
27. Dusia – dzūkų marjos	110	64. Ožkų pečius – konglomerato uola prie Verknės	234
28. Neramusis Kirkilų ežeras	114	65. Kur garma Žalasis šaltinis	236
29. Krokų Lanka – ežeras be krantų	116	66. Papilės atodanga – Lietuvos jūros periodo parkas	240
30. Lūkstas – ežeras su gintarais	118	67. Pūčkorių atodanga – aukščiausia Lietuvoje	242
31. Gilus, bet ne giliausias Malkėstaitis	122	68. Stebuklingoji Skališkių uola	246
32. Merguva – upinės kilmės ežeras	124	69. Žagarės ozas – rangytas ožnugaris	248
33. Plateliai – didžiausias Žemaitijos ežeras	126		
34. Plazė – ežeras jūros pašonėje	130		
35. Širvėnos ežeras – seniausias Lietuvoje dirbtinis ežeras	132		
36. Išeinantys ir sugrįžtantys ežerai	134		
37. Giliausių gelmę saugo Tauragnas	136		
		<b>MIŠKAI</b>	
		70. Apdainuotas, apraudotas, gražus ir gyvas Anykščių šilelis	
		71. Biržų giria – žalasis rojus ar pragaras?	
		72. Dainavos giria – ne vien skambantys pušynai	
		73. Dangų remia Degsnės maumedynas	
		74. Karšuvos eglynų pavėsy	
		75. Kamšos miško griovų labirintai	
		76. Ažuolynas – Kauno simbolis	
		77. Labanoro giria su ežerų akimis	
		78. Paslaptingojo Pabaluošės kadagyno turtai	
		79. Punios šilas – apglėbtas Nemuno kilpos	
		80. Virbalgiris – liepų giria	
		<b>KITI GAMTOS OBJEKTAI</b>	
		81. Velniakelis ir Akmenų rūža	
		82. Gandrų miestas Bitėnų kaime	
		83. Drevės, kur dūzgia bitės	
		84. Karpėnų klinčių telkinys – Naujosios Akmenės pradininkas	
		85. Dundanti ir smenganti Biržų krašto žemė	
		86. Ladakalnis atsispindi ežeruos	
		87. Smeltės pusiasalis – gamtos perlas milžinų apsuptyje	
		88. Vecekrugas – senosios smuklės kopa	
		<b>GAMTOS REIŠKINIAI</b>	<b>3</b>
		89. Kai pažyra kruša...	3
		90. Viską sustingdanti lijudra	3
		91. Debesų laivai	3
		92. Liūtys iš praplyšusio dangaus	3
		93. Žemę skandinantys poplūdžiai	3
		94. Stūgaujancios pūgos	3
		95. Kai suspindi kristolo rasa...	3
		96. Daugiaveidis rūkas	3
		97. Alinančios sausros	3
		98. Žiedus pakandančios šalnos	3
		99. Rūstūs uraganai švelniais vardais	3
		100. Nepažajojamas viesulas	3
		101. Briedžių upės, kurmių ežerai, šermukšnių pelkės	3
		Rodyklė	35
		Asmenvardžių rodyklė	35
		Literatūra	35
		Nuotraukų autoriai	35